

ВПЛИВ АРХІТЕКТУРНОГО СТИЛЮ КОНСТРУКТИВІЗМУ НА СТАНОВЛЕННЯ ТА ФОРМУВАННЯ НЕОМОДЕРНІЗМУ

Актуальність проблеми. В кінці 50-х рр. криза функціоналізму (інтернаціонального стилю) була до певної міри передчасною і недостатньо обгрунтованою. Його формоутворювальний і композиційний потенціал залишився далеко не вичерпаним, а в частині ретельності аналізу і строгості обліку функціональних вимог при проектуванні він зберіг переваги і перед хай-теком і перед постмодернізмом. У зв'язку з цим зовсім не випадково в кінці 70-х рр. інтерес до модернізму відроджується, а в 80-ті він знову виходить на арену світової архітектури під ім'ям неомодернізму. Зберігаючи гідності модернізму, неомодернізм звільняється від ряду недоліків останнього. Саме гідності та недоліки модернізму та неомодернізму в архітектурі, потребують більш детального дослідження.

Мета досліджень. Аналіз впливу модернізму та його різних течій, зокрема відгалуження до монументалізму, вплив на сучасні погляди неомодернізму, дослідження різних факторів на розробку архітектурних елементів будівель, що впливають на психологічний стан працівника, жителя, експлуатанта окремого виду будівлі, відкриває можливість розробки комфортного середовища для відпочинку, а також проектування ефективних архітектурних елементів з точки зору сталого життєвого середовища для інтенсифікації роботи робітника та комфортного проживання.

Виклад основного матеріалу. Модернізм - філософський, мистецький рух, поряд з культурними течіями та змінами він виник через широкомасштабні та далекосяжні трансформації у західному суспільстві в кінці 19 — початку 20 століть.

Мис ван дер Роє, Ле Корбюзьє, Вальтер Гропіус архітектори модерністи що кардинальним чином вплинули на розвиток світової архітектури та дали поштовх для народження неомодернізму.

У ХХ столітті було багато принципів, що визначають зовнішній вигляд архітектури, вживання класичних ордерів, що тривало по ХІХ століття, були поставлені під сумнів: надмірність прикрас не відповідала технічним реаліям, і, відкинувши орнаментику, архітектори переломили багатовікову традицію. Спочатку нові будівлі здавалися нестерпними в своїй наготі, але з часом суспільство навчилося цінувати чіткі обриси і компактні форми нового стилю. Більш його витоків стоїть Баугауз, посилки якого часто зводяться до гасла «функціоналізм», що по своїй суті означало утилітарно, зручно, красиво. Баугауз - відповідний напрямок в архітектурі та прикладному мистецтві, який належить до авангардизму в класичному модернізмі.

Розглянуто східноєвропейський напрямок Баугаузу у 20-30 роках ХХ ст., його розцвіт та занепад. У 1931 році швейцарський архітектор Ханнес Мейер, який очолював Вищу школу будівництва з 1928 по 1930 роки,

перебрався в СРСР, а з ним три десятка фахівців в галузі будівництва, в тому числі і семеро його учнів. У нашій країні виділяються два міста де на початку 30-х років ХХ ст., були реалізовані проекти будівель у стилі модернізм, це міста Запоріжжя та Харків у комплексі систем житлових масивів під назвою «Соцмісто».

Унікальною пам'яткою архітектури соцміста у місті Запоріжжя є колоподібний будинок побудований в архітектурному напрямку – монументалізму, який виник як альтернатива авангардизму та модернізму, характерного для радянської архітектури першої половини ХХ ст., В оздобленні використані різні історичні стилі. Діаметр будинку - 100 м, до нього прилягає просторий двір, який також круглої форми і під час забудови кварталу мав фонтан.

Єдиним місцем на землі, де ідеї Баугауза знайшли своє повноцінне втілення, став Тель-Авів. У 30-і роки в Ерец-Ізраель приїхало чверть мільйона євреїв з Європи. Серед них були і архітектори школи Баугауз: Шломо Беренштейн, Ар'є Шарон, Шмуель Містечкін. Тель-Авів опинився ідеальним місцем для зведення міста майбутнього, натхненного ідеалами Баугауза. За 1931 і 1937 роками, було зведено основний корпус будівель в стилі Баугауз - понад три тисячі будинків. В межах одного кварталу з'являлися будівлі різної висоти, це дозволяло створювати додаткові затінені майданчика. Активно освоювалися простір дахів, де мешканці будинків висаджували сади і будували легкі альтанки-перголи.

Архітектура у стилі Баугауз, зокрема стилі булівнль за Ле Корбюзьє початку 30-х років, це протистояння із зовнішнім середовищем, яскравий функціоналізм, архітектурний аскетизм – погляд через призму «людина-машина», «біла архітектура», ортогональність форм, закруглені елементи будівель в кутах будівель.

Роботи у стилі неомодернізму продумано і органічно вписуються в контекст забудови. Зберігаючи прихильність до ортогональних форм, неомодернізм менш аскетичний по відношенню до кольору: це не завжди «біла архітектура», активно застосовуються і інші кольори спектра, хоча, наприклад, видатної майстер неомодернізму Річард Майєр (Richard Meier) зберігає відданість білому кольору, вважаючи, що «білий колір - ілюзорний символ безперервності розвитку», і зводить в свої незмінно білі елегантні великі громадські будівлі в центрах Парижа, Гааги, Лос-Анжелеса і ін. найбільших міст.

Проаналізовані архітектурні течії та погляди на модернізм та його напрям функціоналізм, його різноманітні відгалуження, зокрема Баугауз, вплив модернізму на розвиток неомодернізму.

Вирішальне значення для формування неомодернізму зіграв початок 70-х років, та проникнення на Захід інформації про архітектуру радянського

авангарду 20-х рр., що призвело у 80-і до серйозного захоплення його образами та ідеями, іноді і до прямих запозичень.

Розвиток конструктивізму і раціоналізму в архітектурі СРСР було жорстко призупинено директивами уряду. Досвід архітектури авангарду був виключений з теорії і практики архітектури, твори авангардистів не підтримувалися профілактичними ремонтами, частково перебудовувалися або руйнувалися. Серйозне дослідження архітектури авангарду було розпочато лише в 60-і роки вченими ВНДІТАМ (Всесоюзного науково-дослідного інституту теорії архітектури і містобудування Держкомархітектури СРСР).

Завдяки роботам цих вчених і в першу чергу С. Хан-Магомєтова, В. Хазанової, П. Александрова та ін., Книги яких в 70-80-х рр. були переведені на європейські мови, досвід майстрів радянського авангарду став доступний світової архітектурної громадськості. Цей потік нової інформації, що припав на період початку розчарування в постмодернізмі, сприяв не тільки підвищенню інтересу до авангарду, а й до невичерпних можливостей модернізму в цілому.

В архітектуру неомодернізм входить в 1980-і роки як відповідь на деяку передчасність кризи функціоналізму, який ще мав потенціал для розвитку. Неомодернізм в архітектурі розвивався паралельно постмодернізму і одночасно з ним. Видатним майстром неомодернізму є Річард Майєр.

Неомодернізм успадковує гідності модернізму, але позбавлений його недоліків.